

7. OECD Digital Economy Outlook 2017 [Електронний ресурс] / OECD. – 2017. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264276284-en>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України № 492 від 1 жовтня 2014 року про затвердження Положення «Про Державне агентство з питань електронного урядування України».

9. Supporting Investment in Knowledge Capital, Growth and Innovation [Електронний ресурс] / OECD. – 2013. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264193307-en>.

E-mail: korneevaj@ukr.net

УДК 330.341.1

Лохман Н.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри підприємництва і торгівлі,
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг

Пасічник Н.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки, організації
та управління підприємствами,
Криворізький національний університет

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

У статті проведена ідентифікація та систематизація об'єктів інноваційної інфраструктури. Усі об'єкти інноваційної інфраструктури взаємопов'язані та дотичні між собою, що підтверджує їх сенс існування та подальший розвиток. Підприємство, яке займається інноваційною діяльністю, має можливість здійснювати цю діяльність за допомогою секторів економіки. Вони існують в межах інноваційної інфраструктури: отримання наукових розробок (наука), фінансових потоків (фінанси), інформації (інформатизація), матеріально-технічних виробів і процесів (виробництво), послуг щодо стандартизації та сертифікації (управління якістю) за допомогою трафіку фінансових, наукових, виробничих, інформаційних потоків.

Ключові слова: інфраструктура, підприємство, об'єкт, ідентифікація, сектор економіки, модель.

ИДЕНТИФИКАЦИЯ ОБЪЕКТОВ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ

Лохман Н.В., Пасечник Н.В.

В статье проведена идентификация и классификация объектов инновационной инфраструктуры. Все объекты инновационной инфраструктуры взаимосвязаны и пересекаются между собой, это определяет их смысл существования и дальнейшее развитие. Предприятие, занимающееся инновационной деятельностью, имеет возможность осуществлять эту деятельность с помощью секторов экономики. Они существуют в рамках инновационной инфраструктуры: получение научных разработок (наука), финансовых потоков (финансы), информации (информатизация), материально-технических изделий и процессов (производство), услуг по стандартизации и сертификации (управление качеством) с помощью трафика финансовых, научных, производственных, информационных потоков.

Ключевые слова: инфраструктура, предприятие, объект, идентификация, сектор экономики, модель.

IDENTIFICATION OF OBJECTS OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURE

Lokhman N., Pasichnyk N.V

The article identifies and systematizes the objects of innovation infrastructure. All objects of innovation infrastructure are interconnected and tangent to each other, which confirms their sense of existence and further development. An enterprise that is engaged in innovation activity has the opportunity to carry out this activity through the sectors of the economy that exist within the framework of innovation infrastructure: obtaining scientific developments (science), financial flows (finance), information (informatization), material and technical products and processes (production), services for standardization and certification (quality management) with the traffic of financial, scientific, production, information flows.

Keywords: infrastructure, enterprise, object, identification, sector of economy, model.

Постановка проблеми. В умовах динамічного розвитку економічних систем інноваційна діяльність виступає активатором необхідних змін.

За умов глобальної конкуренції на світовому ринку виграє той, хто має розвинену інфраструктуру реалізації нововведень, володіє найефективнішим механізмом інноваційної діяльності й використовує увесь діапазон технологій створення та реалізації інновацій. Роль інфраструктури в розбудові нової економіки, яка базується на знаннях, полягає в забезпеченні безперерійного, вільного, прозорого, упорядкованого руху інформації та знань у межах національної інноваційної системи, відтворенні інновацій – домінанти економічного зростання, конкурентоспроможності національних економік і створення нових робочих місць [1].

Інноваційна інфраструктура забезпечує організаційну, правову та економічну підтримку інноваційної діяльності на різних рівнях і в різних формах, а також надає консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, тренінгові послуги суб'єктам інноваційної діяльності [4, с. 50; 8].

Багатогранність складових інноваційної інфраструктури потребує особливої уваги з точки зору розуміння місця та сутності різних інноваційних об'єктів в системі інноваційної інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Достатня кількість авторів (Дзяд О.В., Дудар Т.Г., Мельниченко В.В., Левченко Ю.Г., Микитюк П. П, Крисько Ж.Л., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Скочиляс С.М., Малойован В.В., Нефедьев А.Д., Рудь Н.Т., Томах В.В., Шотік Т.М.

та інші) приділяли увагу характеристиці об'єктів інноваційної інфраструктури.

Інноваційна інфраструктура розглядається вченими-економістами як сукупність різного роду організацій (суб'єктів – з правової точки зору) будь-якої форми власності (як юридичних, так і фізичних осіб), діяльність яких спрямована на забезпечення та сприяння реалізації інноваційної діяльності, охоплюючи весь інноваційний цикл, шляхом надання безпосереднього фінансового, матеріально-технічного, організаційного, консультативного, інформаційного та іншого сприяння суб'єктам інноваційної діяльності [5, с. 44].

Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. зазначають, що складовими інноваційної інфраструктури є фінансово-кредитні установи; зони інтенсивного науково-технічного розвитку (технополіси); технопарки (технологічні парки, агропарки, інноваційні парки); інноваційні центри (технологічні, регіональні, галузеві); інкубатори (інноваційні, технологічні, інноваційного бізнесу); консалтингові (надання консультацій у сфері захисту інтелектуальної власності, реінжинірингу тощо) фірми, інноваційні та страхові компанії тощо [2, с. 63].

Н.Т. Рудь виділяє дещо інші складові (підсистеми) інноваційної інфраструктури: виробничо-технологічну, фінансову, кадрову та інформаційно-маркетингову [7, с. 63].

Отже, сучасні автори приділяють достатню увагу характеристиці інноваційної інфраструктури, однак ідентифікація та систематизація об'єктів інноваційної інфраструктури потребує додаткової уваги.

Таблиця 1. Дотичність об'єктів інноваційної інфраструктури

Дефініція	Дотичність
Інноваційний кластер	спільна участь у виробництві готового інноваційного продукту
Технологічна платформа	розвиток досліджень та розробок у межах окремих секторів економіки
Регіони науки і технологій	великі регіональні науково-виробничі комплекси
Регіональні Науково-технологічні центри (РНТЦ)	забезпечення економічного розвитку регіону
Регіональні агентства з технологій та інновацій	підтримка інноваційної діяльності в регіонах
Регіональний фонд підтримки підприємництва	розвиток та підтримка підприємництва
Зона розвитку нових і високих технологій	концентрація інноваційного потенціалу, розвинута інфраструктура та промислова база
Технополіс	науково-промисловий комплекс
Науково-технічний альянс	об'єднання фірм інноваційної інфраструктури
Технопарк	територіальний міжгалузевий науково-технічний комплекс
Науковий парк	створення сприятливого середовища для комерціалізації технологій
Технологічний парк	розробки до стадії технологічного нововведення
Дослідницький парк	науково-технічний комплекс, що формує умови для START-UPів
START- парк	тимчасове об'єднання організацій для реалізації конкретної програми
Консорціум	стартовий розвиток малих підприємств
Бізнес-інкубатор	комплекс, що реалізує наукові ідеї
Інноваційний бізнес-інкубатор	розробка новачків, що мають попит на ринку
Технологічний інкубатор	виключно інноваційна діяльність
Інноваційний центр	інтенсивна зміна поколінь продуктів і технологій
Венчурні підприємства	самостійні розробки, спрямовані на ринок інноваційного продукту або технологій
Спінофф-компанії	впровадження розробок у реальний сектор економіки
Спінаут-компанії	продукт перетинає національні кордони
Центр трансферу технологій	комплекс інженерно-консультативних послуг
Спільне підприємство (СП)	
Інжинірингові фірми	

		Сектори економіки, які задіяні в інноваційному процесі				
		фінанси	наука	виробництво	інформатизація	управління якістю
Етапи інноваційного процесу	генерація	5	1, 6, 9, 12, 13	5, 6, 7, 9, 11, 13	1, 6, 8, 9, 11, 13	7
	розробка	5	1, 6, 9, 12, 13	5, 6, 7, 9, 11, 12, 13	1, 6, 8, 9, 11, 12, 13	7, 10, 11, 12
	виготовлення	5	6, 9, 11, 12, 13	5, 6, 9, 11, 12, 13	6, 8, 9, 11, 12, 13	7, 10, 11, 12, 13
	комерціалізація	5, 14	3, 9, 11, 13, 14	3, 4, 8, 9, 11, 12, 16, 14	3, 4, 8, 9, 11, 12, 13, 14	4, 10, 14
	сервіс	5	1, 2, 9, 11, 13	2, 8, 11, 12, 13	2, 8, 9, 11, 12, 13	1, 2, 10
	споживання	Підприємства, які займаються інноваційною діяльністю				

Рис. 1. Матриця дестинації підприємств інноваційної інфраструктури

Примітка: 1 – Університети; 2 - Інформаційно-консультаційні центри; 3 - Виставки-ярмарки; 4 – Біржи; 5 - Банки, страхові компанії; 6 - Бізнес-інкубатори; 7 - Інжинірингові фірми; 8 – Консалтингові фірми; 9 – Венчурні підприємства; 10 – Центри сертифікації та стандартизації; 11– Інноваційний центр; 12 - Спінофф-компанії; 13 - Спінаут-компанії; 14 - Центр трансферу технологій

Джерело: складено на основі [6, с. 47; 9, с. 248]

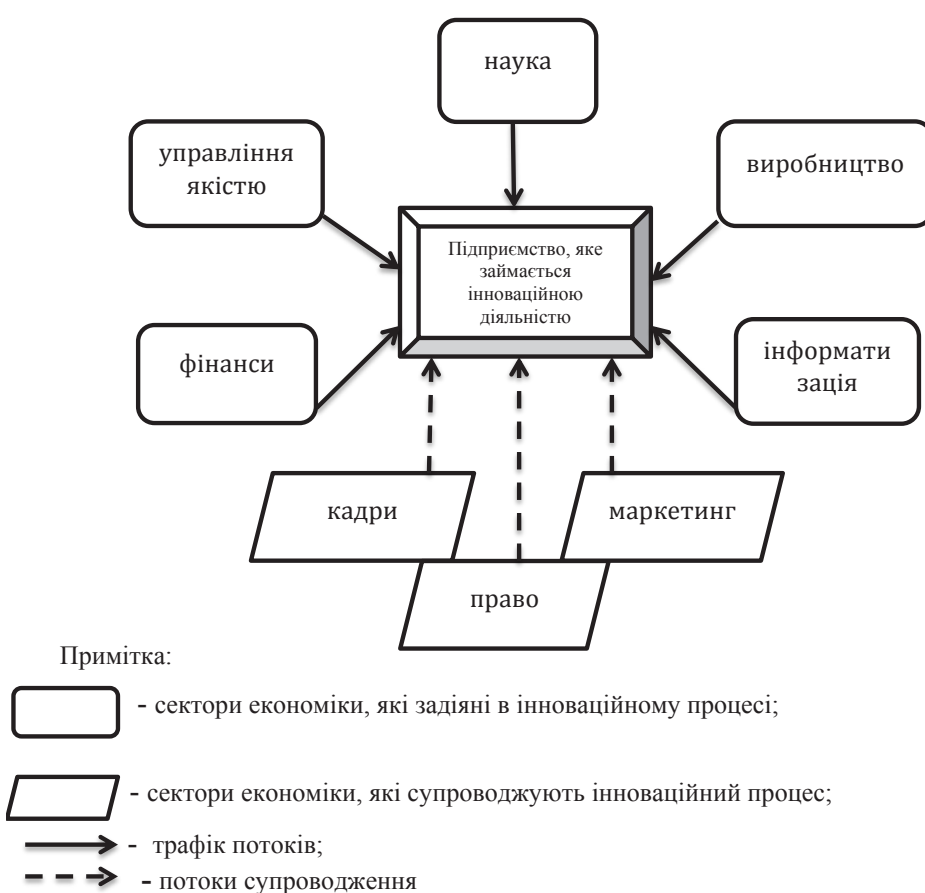

Рис. 2. Модель взаємозв'язку пересічного інноваційного підприємства і об'єктів інноваційної інфраструктури

Джерело: складено на основі власних досліджень

Постановка завдання. Завдання дослідження полягає в ідентифікації та систематизації об'єктів інноваційної інфраструктури.

Виклад основного матеріалу. Значне різноманіття складу інноваційної інфраструктури витікає із широкого спектру об'єктів інноваційної інфраструктури, більшу частину яких складають підприємницькі структури та їх об'єднання. Тому питання визначення та систематизації цих елементів інфраструктури вимагає ретельної уваги. На основі теоретичного аналізу дефі-

ніцій об'єктів інноваційної інфраструктури ми спробували визначити дотичність окремих об'єктів по відношенню до інших задля відстеження місця та зв'язку з іншими об'єктами (таблиця 1).

Усі об'єкти інноваційної інфраструктури взаємопов'язані та дотичні між собою, що підтверджує їх сенс існування та подальший розвиток. Кожний об'єкт інноваційної інфраструктури перетинається з наступним, таким чином усі елементи створюють складну систему інноваційної інфраструктури.

Центральною ланкою усіх елементів інноваційної інфраструктури виступають підприємства, які створюють цю інноваційну інфраструктуру та підприємства, які займаються інноваційною діяльністю. Систематизація досліджувальних підприємств (таблиця 1) можлива за різними ознаками, ми вважаємо, що головними ознаками мають бути етапи інноваційного процесу (генерація, розробка (проекування), виготовлення, комерціалізація, сервісне обслуговування інновацій), на яких задіяні ці підприємства, та сектори економіки, які беруть участь в інноваційному процесі (фінанси, наука, виробництво, інформатизація, управління якістю). Дестинація підприємств інноваційної інфраструктури надана на рисунку 1.

Отже, сфера інноваційної діяльності охоплює велику кількість організацій, що включаються в інноваційний процес на різних його стадіях і виконують певні функції: генерування нових ідей, формування концепції новації, її матеріалізація у певному продукті, розроблення практичних способів її використання, виробництво новинки і виведення її на ринок. Ці процеси відбуваються завдяки їх фінансуванню. Чим перспективнішою є інновація, тим активніше на неї реагують потенційні інвестори і тим швидше вона знаходить практичне застосування [3, с. 70-71].

На основі ідентифікації і систематизації підприємств, які складають інноваційну інфраструктуру доцільно визначити взаємозв'язок цих підприємств з

підприємством, яке займається інноваційною діяльністю (рисунком 2).

Згідно запропонованої моделі, підприємство, яке займається інноваційною діяльністю, має можливість здійснювати цю діяльність за допомогою секторів економіки, які існують в межах інноваційної інфраструктури: отримання наукових розробок (наука), фінансових потоків (фінанси), інформації (інформатизація), матеріально-технічних виробів і процесів (виробництво), послуг щодо стандартизації та сертифікації (управління якістю) за допомогою трафіку фінансових, наукових, виробничих, інформаційних потоків. Також інноваційна діяльність потребує професійного супроводження з боку профільних учасників таких секторів економіки як кадри (навчальні заклади, центри підготовки кадрів для інноваційної діяльності, коучинг-центри для інноваторів), маркетинг (центри маркетингових досліджень, виставки-ярмарки, форуми, конференції), право (юридичні організації з питань інтелектуальної власності, комерціалізації інновацій, трансфер інновацій тощо), які забезпечують потоки маркетингового, юридичного, інтелектуального супроводження інноваційної діяльності.

Висновки з проведеного дослідження. Об'єкти інноваційної інфраструктури відрізняються складністю та різноманітністю, мають взаємозв'язок між собою та створюють сприятливі умови для провадження інноваційної діяльності на окремому підприємстві.

1. Дзяд О.В. *Інфраструктура інноваційного розвитку в економіці знань: теоретичні засади визначення* / О.В. Дзяд // *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. – 2011. – Вип. 7(1). – С. 209-215. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2011_7%281%29_38

2. Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. *Інноваційний менеджмент: навч. посіб.* / Т.Г. Дудар, В.В. Мельниченко. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 250 с.

3. Левченко Ю.Г. *Економіка й організація інноваційної діяльності* / Ю.Г. Левченко. – К.: НУХТ, 2012. – 163 с.

4. Микитюк П. П. *Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб.* / П.П. Микитюк, Ж.Л. Крисько, О.Ф. Овсянюк-Бердадіна, С.М. Сковчильс. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. – 224 с.

5. Малойван В.В. *Інноваційна інфраструктура: методологічні засади правового регулювання* / В. В. Малойван // *Право та інновації*. – 2015. – № 2. – С. 43-48. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2015_2_9

6. Нефедьев А.Д. *Инновационная инфраструктура* / А.Д. Нефедьев // *Креативная экономика*, 2011. – № 10. – С. 42- 48

7. Рудь Н.Т. *Інноваційна інфраструктура регіону: теорія, методологія, практика: монографія* / Н.Т. Рудь. – Луцьк: ВРР ЛНТУ, 2011. – 492 с.

8. Томах В.В. *Інноваційна інфраструктура як чинник забезпечення інноваційної діяльності підприємств* / В.В. Томах // *Ефективна економіка*, 2012. – № 12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1644>

9. Шотік Т.М. *Інноваційні інфраструктури країн світу* / Т.М. Шотік // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. *Логістика*, 2010. – № 669. – С. 327-334.

E-mail: aleks.lokhman@gmail.com

E-mail: nvp2008nvp@gmail.com